

Курсова работа

на тема

Кохезионна политика на България

Изготвил: Елена Димитрова 16130031

Град София 2020г.

Съдържание:

1. Увод
2. Какви видове фондове съществуват?
3. Как действат фондовете?
4. Кой фонд за какво е?
5. Кохезионен фонд
6. Управление на структурните фондове в България
7. Стратегията
  - 7.1 Необходимост от стратегията, приоритети и предпоставки за реализирането ѝ
  - 7.2. Изисквания на ЕС към Република България
8. Управление на Структурните фондове в България
9. Заключение

1. Увод

В тази курсова работа ще разгледам какво представлява Кохезионният фонд и всички особености свързани с него и Кохезионната политика на Република България. Този фонд е именно за по-социално слабите държави с цел те да бъдат равностойни на другите като се насърчи тяхното устойчиво развитие и се премахнат основните разлики. За съжаление сред тези държави се намира и България, но пък погледнато от добрата гледна точка тази политика, стига средствата да се разпределят правилно и честно ни помага да развием все повече страната си. Парите трябва да бъдат разпределени в сектори като транспорт, инфраструктура, околна среда, енергия и то най-вече в недоразвитите райони като Северна България например.

Да се върнем на това какво точно е кохезия? Този термин се използва, когато дадени държави искат да бъдат сближени икономически и социално от Европейския съюз с парични средства. Това е и още една стъпка към сближаването на народите в Европа – прилики като език, културни особености, закони и инфраструктура са изключително важни, за да се чувстваме единни. Това разбира се, носи и своите негативи както всяко едно нещо. Европейският съюз се състои от много държави, но в различно социално положение – за това се взима от по-богатите с цел уеднаквяване, но от своя страна това отблъсква по-големите държави и резултата е примера с Великобритания и Брекзит. До кога ще издържа Европейският съюз и лидерите му никой не може да каже, а се правят само прогнози. По-този начин обаче страни като България се интегрират много по-лесно. За да получи парите от този фонд България, например трябва да изпълни няколко стъпки, които отнемат време и усилия. Например, тези пари се усвояват от дадена политическа партия или лице след като то е заявило пред Европейския съюз какви планове има и какво иска да изгради на територията ни, или подобри. След като се разгледат исканията и оценят дали те са адекватни се изпраща човек от Европейската комисия да провери и опише подробностите около дадения проект. Едва след много документация и проверки парите биват отпуснати.

Самата дума ‚кохезия‘ произлиза от латински и означава стоя заедно, слепен и употребата и значението ѝ в случая са същите, както вече споменах. До сега говорихме как сред основните цели на ЕС и политиката е сближаването на народите, но как точно се случва това и защо? Защо е толкова важно за Съюза икономиката ни да се уеднакви и единния икономически пазар не е достатъчен? Основно няколко механизми определят това – липса на развитие, отдалеченост на държавата, конкурентоспособност, БВП. Кохезията се разглежда по-скоро в дългосрочен план, а не като политическа мярка. Целта е държавите бавно, но сигурно да се превърнат в една общност. Зад изпълнението на тази не лека задача, стоят много подзадачи с цел наблюдение на процеса и регулация. Тези регулации с времето се разширяват и подобряват, както във всеки технологичен процес. В практиката това се измерва с БВП на човек от населението и нивото на безработица. Свободният пазар например също не е достатъчен сам по себе си за създаване на кохезия. За целта трябва да бъде създадена такава политика, която да действа във всяка държава от него. По този начин само ще успее да догони това развитие и растеж като интегрира по-бедните райони. Средствата за реализация на тези цели предвиждат синхрон на всички политики в Европа, прилагане на единни мерки в Общността и еднакви глоби и наказания. Основната

задача на кохезионната политика е да стимулира повече работни места и растеж на икономиката.

2. Какви видове фондове съществуват?

Въпреки че до сега говорихме за начини на сближаване в Европа и отделните райони, е факт, че има големи различия в различните държави и райони в нея. Именно премахването на тези различия и предоставянето на еднакви възможности и стандарт на живот за всички, се нарича политика на сближаване. Бюджета на ЕС се структурира на принципа на солидарност и по-богатите държави членки подпомагат по-бедните и социалните групи също.

Най-важният фонд е Европейски фонд за регионално развитие, създаден края на миналия век. Той се прилага при много случай като малки фирми и предприятия, производство и дава „безвъзмездна субсидия.“

Европейски социален фонд /създаден 1958/ пък е създаден с цел да улесни гражданите на Европа да намерят работно място в друга държава, а не тяхната родна, да изкарат сертификати или курсове, които да важат и в другите страни и движението като цяло на работна ръка да се случва лесно и бързо.

3. Как действат фондовете ?

Нека вземем за пример Европейски фонд за регионално развитие, неговата основна цел е да изравни възможностите на различните региони от Съюза и те да бъдат конкурентноспособни. Европейският социален фонд пък е създаден да произвежда повече работни места за хората и да подпомага тези, които има възможност да загубят работата си, а пък Кохезионният фонд насърчава устойчивото развитие.

4. Кой фонд за какво е ?

Европейския фонд за регионално развитие е създаден с цел да ни сближи икономически и социално. Финансите от него са за научните изследвания и нисковъглеродна икономика. Инфраструктура също, но само тази в по-слабо развитите региони.

Друг фонд, който ще разгледаме за какво е предназначен е Европейският структурен. Той е създаден, за да подпомогне все пак поставените цели пред всяка държава за развитие и благоустройство. Той подпомага сфери, като:

- Качествени работни места
- Свободни движение на пазара на труда
- Специални обучения на работниците
- Високо ниво на образование
- Прехода на младите бъдещи кадри от университет към работа
- Борба с бедността и социално приобщаване
- Равенство между мъже и жени
- Създаването на нови политики в образованието и заетостта

Двадесет процента от средствата от Европейския структурен фонд отиват за борбата с дискриминацията и премахването на бедността. Държавите членки с коефициент на безработица над 25 процента използват тези средства за откриване на работни

места за младежите и приобщаването на хората, които нито работят нито учат. Това се прави с цел уеднаквяване на финансовото положение на българите и по-малка безработица. Бюджета отпуснат за тази инициатива /младежката заетост/ е 6,4 млрд. евро общо.

5. Кохезионен фонд

За този фонд има Регламент, който следи изкъсо къде и за какво отиват парите и има ли нужда от тях реално. Кохезионният фонд има за цел да засили икономическото и социалното сближаване на Съюза. Целта на този фонд е да подобри инфраструктурата, да се създадат източници за 'зелена' енергия и да се подобри стандарта на живот извън големия град.

6. Стратегията

7. Управление на структурните фондове в България

7.1. Необходимост от стратегията, приоритети и предпоставки за реализирането ѝ

Стратегията е план за усвояване на тези средства и как България може да го направи. Тя е на всички нива - централно, местно и структурно. Процедурите са описани и стриктно трябва да бъдат спазвани от всички нива. Всички те подлежат на проверка след оформянето на документите и пристъпването към изплащане на средствата по съответните програми и цели.

Основните приоритети на Стратегия са:

- Подготвяне на нормативни документи и на страната за кандидатстване за тези фондове в ЕС.
- Укрепване на капацитета на институциите, които са най-пряко засегнати.

За да се осъществи успешно стратегията е необходимо да следваме определени стъпки:

- Действащите закони свързани с присъединяването;
- Разработените документи за усвояването на пред-присъединителните фондове;
- Изградените звена в министерствата, работещи по присъединяването и по изпълнението на проектите, финансирани от Европейския съюз;
- Помощта и подкрепата на Делегацията на ЕК в България и на Европейската комисия.

7.2. Изисквания на ЕС към Република България

Четири са основните изисквания на Европейския съюз, при които България ще получи средства от Структурните фондове и Кохезионния фонд:

1. Ясно разработени програмни документи;
2. Действаща правна и институционална рамка, което означава подготовка, оценка и наблюдение по всички документи по програмата;
3. Обучен персонал и заети работни места;
4. Ефективни работещи механизми за финансов контрол и управление.

Стратегията се основава на няколко принципа, за които вече споменахме по-горе, тяхното стриктно спазване позволява нещата да се случат и да стигнем до желания резултат.

Принципът на партньорство, който изисква синхрон между партньорите, а и не само, между цялата власт, държавни органи и социално-икономически структури е един пример. За да бъдат усвоени тези пари държавата трябва да бъде една добре смазана машина, която да иска доброто на народа и бъдещето си. За съжаление рядко има такъв пример и заговорим ли за Европейски пари политиките ни се чудят как да ги усвоят за себе си давайки минималното необходимо за народа.

Принципът на координация изисква както вътрешна комуникация така и официална и междуправителствена. Между отделните сектори трябва да има мнение по въпроса, кой най – много се нуждае от тези пари и как да бъдат разпределени. За да се постигне решение трябва страните да бъдат готови на компромиси.

Принципът на допълняемост, който изисква средствата от Структурните фондове да не заместват държавното финансиране, а само да допълват средствата, заделени от страните-членки в ЕС за структурни промени в по-бедните държави.

Принципът на съгласуване, според който действията на Структурните фондове трябва да са съгласувани спрямо европейското законодателство.

Принципът на съвместимост, е този, който гарантира, че българските желания и политики са в хармония с европейските. Както казахме, Стратегията е измислена с цел социално и икономическо сближаване. Важно е усилията да се концентрират не само между отделните държави членки и премахването на различията им в това отношение, но и на различията между отделните райони в една държава.

8. Управление на Структурните фондове в България

Едно от основните изисквания на Европейската комисия, за да се получават средства от Структурните инструменти на ЕС, е да бъде изградена ясна рамка за управлението и изпълнението. В България тази рамка съдържа следните звена:

- Централно координационно звено
- Управляващ орган
- Междинно звено
- Сертифициращ орган, Одитиращ орган и Комитет за наблюдение.

Сред функциите на Централното координационно звено са:

- Разработване и координация на Националната стратегическа референтна рамка;
- Осигуряване на сближаване на Политиката на съгласуване с останалите в ЕС;
- Гарантира наличието на системите за управление и контрол;

Междинно звено може да бъде всяка публична или частна организация, която действа под отговорността на орган за управление. Функциите на междинните звена са споразумение между тях самите и Управляващия орган.

Най-често неговите функции са:

- Да разработва и публикува документация;
- Да предоставя техническа помощ и информация на крайния потребител;
- Да проверява започването на работата и дейността по проекта
- Да проверява финансовите документи

Към настоящия момент 4 от Оперативните програми имат междинни звена.

1. „Регионално развитие“
2. "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика"
3. „Развитие на човешките ресурси“
4. „Околна среда“

Сертифициращ орган - Функциите на сертифициращ орган ще бъдат изпълнявани от дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите.

1. Изготвя и подава на Европейската Комисия отчети за дейността
2. Гарантира точността на разходите
3. Поддържа в компютъра си счетоводна история
4. Гарантира възстановяването на всяко нередно или неправилно финансиране

За одитиращ орган е определена дирекция "Одит на средствата от ЕС", Министерство на финансите.

1. Гарантира, че одитът се извършва в съответствие с международните стандарти за одит;
2. Представя стратегия за одита;
3. Изготвя годишен доклад за контрола;
4. Изказва мнение дали системата за управление и контрол е работила ефективно;
5. Предоставя декларация при приключването на програмите;
6. Подготвя и изпълнява одит на проекти, частично финансирани от Структурните инструменти на ЕС.

Комитетът за наблюдение следва да се увери в ефективността и качеството на изпълнението на оперативната програма, като:

- разглежда и одобрява критериите за подбор на операциите, финансирани в срок от шест месеца от одобряването на оперативната програма, и одобрява всяко преразглеждане на тези критерии в съответствие с нуждите на програмирането;

- преразглежда периодично извършения напредък за постигането на специфични цели на оперативната програма въз основа на представените от управителния орган документи;
- разглежда резултатите от изпълнението, по-специално от постигането на целите, набелязани за всяка приоритетна ос;
- разглежда и одобрява годишните и окончателните доклади за изпълнението на програмата.

Към всяка ОП има създаден Комитет за наблюдение, а в допълнение е създаден и Комитет за наблюдение на НСРР.

Всеки комитет за наблюдение се състои от председател, членове и наблюдатели. Председателят и членовете на комитета имат право на глас при вземане на решения, а наблюдателите имат право на съвещателен глас.

9. Заключение

Регионалната и структурната политика е основен елемент на икономическата политика на ЕС. Тази политика (също наричана и политика за икономическо и социално сближаване) е създадена в резултат на обединението в едно цяло на регионалните, социалните и някои селскостопански политики. Обединяването на тези политики е мотивирано от нуждата за по-добра координация между трите области в една държава. Политиката за икономическо и социално сближаване се счита за една от най-важните политики на ЕС. Ето защо ЕС заделя за нея повече от една трета от общия си бюджет. Структурната политика на ЕС цели укрепване на икономическото и социалното сближаване между всички страни-членки, но и между регионите в тях. Политиката е насочена основно към намаляване на различията в развитието на европейските региони. Политиката на сближаване е основната инвестиционна политика на ЕС. Тя е насочена към всички региони и градове в Европейския съюз, с цел да се подкрепи създаването на работни места. Инвестициите помагат да бъдат изпълнени много други цели на политиката на ЕС. Те допълват политиките на ЕС, като например тези в областта на образованието, заетостта, енергетиката, околната среда, единния пазар, научните изследвания и иновациите. По-специално политиката на сближаване осигурява необходимата инвестиционна рамка и стратегия за изпълнението на договорените цели за растеж.